

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БАНКУ

Анотація. Обґрунтовано необхідність оцінки, аналізу та контролю рівня достатності ресурсного потенціалу банку; визначено структуру й фактори ресурсного потенціалу банку, методи його оцінки.

Аннотация. Обоснована необходимость оценки, анализа и контроля уровня достаточности ресурсного потенциала банка, определена структура и факторы ресурсного потенциала банка, методы его оценки.

Annotation. The necessity to access, analyze and control the level of adequacy of the resource potential of the bank is substantiated, the structure and factors of the resource potential of the bank, methods of assessment are determined.

Ключові слова: ресурсний потенціал, оцінка, достатність, аналіз, інформаційно-аналітична оцінка, фактор, ресурси, рівень.

В умовах гострої конкурентної боротьби за зміцнення ресурсної бази комерційних банків у сучасних умовах, аналіз, оцінка та контроль рівня ресурсного потенціалу комерційного банку, оцінка ефективності управління ним є вимогою, яка забезпечить прибутковість та підвищить конкурентоспроможність як окремого банку серед інших учасників фінансового ринку, так і банківської системи в цілому.

Усі елементи ресурсного потенціалу банку функціонують узгоджено та одночасно, однак це не перешкоджає дослідженню кожної складової окремо з метою з'ясування її питомої ваги та ролі у загальному ресурсному потенціалі. Ресурсний потенціал та розвиток банку визначаються управлінськими можливостями та здібностями персоналу, який становить суб'єктну складову потенціалу. Об'єктною стороною є усі види ресурсів банку, усі напрями діяльності, а також організаційна структура банку.

Ґрунтуючись на дослідженнях різних авторів, можна виділити такі складові ресурсного потенціалу комерційного банку [1, с. 111; 2, с. 192 – 194; 3, с. 11; 4, с. 164]: технічні ресурси; інноваційні, технологічні, інформаційні, матеріальні, трудові (кадрові), організаційні та фінансові (власні, залучені та запозичені).

Загальні витрати банку щодо формування ресурсного потенціалу і, зрештою, його прибуток залежать від середньої вартості ресурсів, а також їх обсягу та структури. Ці показники визначають не тільки масштаби й характер діяльності банку, а й, значно більшою мірою, спроможність банку успішно адаптуватися до змін економічної кон'юнктури. Таким чином, провідне місце в ієрархії займають саме фінансові ресурси, які є визначальними щодо формування кількості та якості решти складових цього поняття [5, с. 12].

Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки ресурсного потенціалу банку становить систему зведеної та обробленої зовнішньої і внутрішньої інформації щодо стану складових ресурсного потенціалу та факторів, що на нього впливають.

Усю сукупність чинників з точки зору впливу можна поділити на зовнішні та внутрішні. До внутрішніх чинників відносяться фінансово-економічні показники діяльності банку відповідно до визначених складових. До зовнішніх чинників можна віднести політико-правові умови, конкурентне середовище та ін. Актуальними у контексті збереження ресурсного потенціалу банків стають психологічні аспекти їх взаємовідносин із клієнтами, створення позитивного іміджу та надійної системи довіри.

Існують дві групи методів для оцінки рівня ресурсного потенціалу: евристичні методи без розрахунку єдиного інтегрального показника (динамічні й структурні порівняння та ін.) і з розрахунком єдиного інтегрального показника. Методів розрахунку єдиного інтегрального показника є велика кількість. Доцільно застосовувати також статистичні й економіко-математичні методи (метод сум, середнє арифметичне зважене, метод суми місць, бальної оцінки, метод відстаней та ін.).

На основі розрахунку показника достатності ресурсного потенціалу банку, який становить агреговану величину, можна визначити рівень достатності коштів, якими володіє банк у даний момент часу, та спрогнозувати їх потребу на майбутнє з метою підтримки фінансової стійкості.

Результати оцінки можуть демонструвати різний рівень ресурсного потенціалу банку залежно від обраної системи показників, що визначають кожну складову ресурсного потенціалу та обраного методу оцінки.

За результатами оцінки достатності ресурсного потенціалу БАТ "Ощадбанк" (Дпр) за допомогою методу середньої геометричної та нормативних значень обраних коефіцієнтів отримані значення варіюються від 0,365 до 0,92; $0 < \text{Дпр} < 1$. За результатами використання алгоритму порівняльної рейтингової оцінки ресурсного потенціалу, найвище значення складає ресурсного потенціалу БАТ "Ощадбанк" – 5,79.

Проблема визначення конкретного значення рівня функціональної достатності ресурсного потенціалу банку залишається невирішеною. Також відкритим залишається питання з приводу визначення системи показників оцінки й аналізу ресурсного потенціалу банку. Їхнім вирішенням може стати побудова дискримінантної моделі оцінювання достатності ресурсного потенціалу банку на базі дослідження показників діяльності всіх банківських установ України.

Література: 1. Стратегічне управління : підручник / О. М. Тищенко, Т. М. Хміль, С. К. Василюк, Т. М. та ін. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 280 с. 2. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства : монографія

сутність, структура, властивості / Барилюк І. В. // Наука й економіка. – 2008. – № 2 (10). – С. 9–14. 4. Бобров М. О. Проблеми визначення стану ресурсного потенціалу банку / Бобров М. О. // Управління розвитком. – 2010. – № 16 (92). – С. 164–166. 5. Васюренко Л. В. Ресурси комерційного банку: теоретичний та прикладний аналіз : монографія / Л. В. Васюренко, І. М. Федосік. – Х. : ПП Яковлева, 2003. – 88 с.